

Климович С.М., Мартос С.А. Формування фахових компетентностей філологів під час вивчення документознавчих дисциплін. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м. Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О. Ю. Висоцький. Дніпро, 2021. С. 116-117.

С. М. Климович

С. А. Мартос

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФІЛОЛОГІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН

Реформування освіти в Україні та інтеграція в загальноєвропейський освітній простір вимагає підвищення якості освітніх послуг і забезпечення їх відповідності до національних, європейських, міжнародних фахових стандартів. Документознавчі дисципліни «Загальне і спеціальне документознавство», «Друковані видання», «Наукова обробка документів» включені в цикл варіативних освітніх компонент для студентів спеціальності 035 Філологія (українська мова та література) Херсонського державного університету з метою збільшення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти та розширення придатності до працевлаштування майбутніх випускників.

Засвоєння термінології навчальної дисципліни є невід'ємною засадою системності знань із курсу, сприяє опануванню програмового матеріалу. Здебільшого навчально-методичні комплекси дисциплін містять термінологічний мінімум до всього курсу, або перелік основних термінів і понять до кожної теми. Здобувачам вищої освіти під час самостійної роботи над вивченням теоретичного матеріалу доцільно запропонувати послідовне складання термінологічного словника, або глосарію. Наприклад, до окремих тем курсу «Загальне і спеціальне документознавство»: «Класифікація документів», «Кінофотофонодокументи», «Матричні документи», «Патентний і нормативний документи».

За бажанням викладач може рекомендувати здобувачам джерела для складання глосарію, але ефективнішим є самостійний добір матеріалів студентами-філологами, адже це сприятиме формуванню такої загальної компетентності, як здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Коментуючи оцінювання запропонованих студентам глосаріїв, викладачеві варто звернути увагу на оформлення матеріалів, зокрема на обов'язкове розташування понять і термінів за алфавітом та покликання на джерело інформації. Складені студентами глосарії стануть у нагоді під час підсумкового контролю з навчальної дисципліни й у подальшому опануванні інших фундаментальних і професійно-орієнтованих освітніх компонент.

Навчальна компонента «Друковані видання» передбачає не лише засвоєння студентами знань про класифікацію видавничої продукції, матеріальну та змістову будову її, специфіку й типологію текстових видань, а й вироблення вмінь аналізувати внутрішню (змістову) й зовнішню (матеріальну) будову друкованої продукції, характеризувати титульні сторінки видання тощо. Традиційним завданням є аналіз різних видів текстових видань (офіційних, наукових, виробничих, навчальних, довідкових, рекламних тощо) за класифікаційною схемою. У дистанційному навчанні ми запропонували студентам підготувати відеоогляд одного із фахових видань, наявних у домашній бібліотеці.

Опрацьовуючи тему «Поняття та види аналітико-синтетичної обробки документів» дисципліни «Наукова обробка документів», ми приділяємо особливу увагу питанням, що стосуються згортання інформації та розуміння наукової обробки документів як сукупності процесів аналізу й синтезу. На цьому етапі особливого значення набуває робота з текстами різних стилів. Наприклад, здобувачі виконують завдання із трансформації текстів, зокрема здійснюють мікро- і макрозгортання інформації за рахунок скорочення малоінформативних частин змісту першоджерела. Це дозволяє не лише

підготувати студентів до роботи над створенням вторинних документів різних видів, а й реалізувати міжпредметні зв'язки з обов'язковими компонентами освітньої програми, зокрема курсом «Сучасна українська літературна мова», бо процес згортання вимагає глибокого аналізу основних синтаксичних одиниць (словоформ, словосполучень, речень) і їх ролі в організації тексту загалом. Студент на практиці розуміє, що скоротити в синтаксичній структурі речення він може лише ті члени або частини речення (дієприкметникові й дієприслівникові звороти, підрядні частини тощо), втрата яких не шкодить завершеності й інформативності речення. Фактично згортання речень до інформативного мінімуму – це не лише тренажер з аналітико-синтетичної обробки, а й синтаксису та пунктуації сучасної української літературної мови. Формування у здобувачів умінь і навичок мікро- і макрозгортання текстів – важливий складник не лише подальшого успішного опанування обраної вибіркової компоненти, а й набуття фахових компетентностей студентами-філологами.

Вивчення студентами-філологами документознавчих дисциплін сприяє розширенню можливості їх подальшого працевлаштування, адже здобувач не лише оволодіває знаннями та вміннями філологічної галузі, але й набуває професійних компетенцій спеціаліста сфери документознавства та інформаційної діяльності.

Список використаних джерел

1. Кулешов С., Барабаш В. Документознавство як наукова і навчальна дисципліна в сучасній Україні: які шляхи розвитку? *Соціум. Документ. Комунікація. Серія «Історичні науки»*. 2020. Вип.9. С. 131-149.
2. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Київ, 2019. – URL :

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>